

Садржај

I УВОД	2
1. ЖИВОТ СТЕФАНА ДУШАНА – ЦАРА ДУШАНА	2
2. ПРОГЛАШЕЊЕ СРПСКОГ ЦАРТСВА	6
2.1. Проглашење и крунисање	6
2.2. Питање савладарства и поделе земље	7
2.3. Душанова царска идеологија	8
2.4. Међународне реакције	9
3. ДУШАНОВ ЗАКОНИК	11
3.1. Садржина Законика	12
3.2. О издањима Душановог законика	14
II ЗАКЉУЧАК	16
III ЛИТЕРАТУРА	18
I УВОД	

Стефан Урош IV Душан (1308. — 20. децембар 1355; владао 1331—1355) је био српски средњовековни владар, први српски цар и девети владар из династије Немањића. Био је син Стефана Дечанског и отац последњег владара из династије Немањића, Стефана Уроша V, познатог још и као Урош Нејаки. На власт је дошао 1331. године након што је свргао са престола свог оца, Стефана Дечанског. Подржавала га је властела која је тежила новим походима и освајањима, па је Душан већ исте 1331. године предузео први поход који, међутим, није довео до значајнијих територијалних промена. После тога извео је више освајачких похода на рачун Византије користећи се често унутрашњим немирима у Византији. Значајно је проширио државну територију ка југу. Поред Византије сукобљавао се са Угарском која је имала освајачке претензије на српске територије али и са Босном око Захумља. Пошто је освојио добар део византијских територија крунисао се за цара а српску цркву је уздигао на ранг патријаршије што ће касније довести до црквеном сукоба између Цариграда и Србије.

Поред освајачке значајна је и његова законодавна делатност. Најзначајнији споменик ове делатности је Душанов законик који је решавао правну проблематику насталу у новим условима Српског царства и који се добром делом ослања на византијско право уз строго поштовање старијих законских аката. Стефан Душан је био и ктитор. Завршио је задужбину свога оца манастир Дечане а најзначајнија његова задужбина где је био и његов гроб био је манастир Светих Архангела код Призрена.

1. ЖИВОТ СТЕФАНА ДУШАНА – ЦАРА ДУШАНА

Владавина Стевана Душана почиње 1331. године и као краљ он влада до 1345. године. Од 1346. године он влада као цар - највећи војнополитички успон Немањићке државе. Србија израста у водећу силу на Балкану. У Скопље је 16. априла 1346. године, Стеван Душан свечано крунисан за „ЦАРА СРБА И ГРКА“ уз присуство бугарског и српског патријарха и представнике светогорских манастира. Државни сабор је на Спасовдан, 29. маја 1349. године усвојио „ДУШАНОВ ЗАКОНИК“ који је допуњен, такође, на Спасовдан, 1354. године. Владари из лозе Немањића су по правилу умирали у монашком звању и проглашавани су за свеце, цар Душан је у овом погледу изузетак. 1332. године дошло је до побуне у Зети под вођством зетског војводе Богоја и арбанаса Димитрија Суме. Буна је убрзо угушена. Са новим бугарским царем Иваном Александром су успостављени савезнички односи, па се краљ Душан у пролеће 1332. године оженио Јеленом, сестром бугарског цара. Босански бан Стефан II Котроманић је желео да освоји цело Захумље, јер је само део Захумља освојио 1326. год. после сукоба са Бранивојевићима. У том сукобу су учествовали и Дубровчани, заједно са баном Стефаном II, и пошто је затрпа породица Бранивојевић, и пошто су Стефан и Дубровчани поделили међусобно њихове територије, Дубровчани судобили Пељешац са Стоном. Дубровчани за време краља Стефана Дечанског нису успели да легализују управу над Пељешцем и Стоном, па су то покушали за време краља Душана. 1333 године, Стефан Душан је издао повељу у Пологу, којом је Дубровчанима уступио приморје од Стона до Дубровника, са острвом Посредњицом код ушћа Неретве, уз обавезу да на рачун „стонског дохотка“ исплаћују 500 перпера, плус 8000 перпера које је требало платити одмах, док су се Дубровчани обавезали да ће дозволити верску слободу православног становништву добијених територија. Дубровчани су суму од 500 перпера плаћали и босанском бану, који је исте године издао повељу којом је потврдио

право Дубровника на Стон, те су на миру могли користити своје нове поседе које су исте године почели да утврђују. Услов је био и да у Стону остане „Српски поп да поје“, јер је то епископију основао још свети Сава, али су Дубровчани то поштовали само до 1349 године када су довели католичког свештеника. Већ 1332. године Душан је освојио град Струмицу.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com